

Från förstudie till myndighetsprocess – projektet i Målma går vidare

Under våren har vi i Valdemarsviks-Bladet berättat om planerna på en möjlig etablering av kärnkraft i Målma. Vi har beskrivit bakgrunden till projektet, hur den svenska tillståndsprocessen fungerar och vilka möjligheter och utmaningar som följer av en eventuell etablering.

Vi har också träffat invånare i Valdemarsvik, Gryt, Ringarum och Gusum för att svara på frågor och lyssna till synpunkter, samt arrangerat en öppen föreläsning om kärnkraft, säkerhet och energisystemet tillsammans med forskaren Mattias Lantz från Uppsala universitet.

Nu går projektet in i en ny fas där Länsstyrelsen på Regeringens uppdrag tar fram en anläggningsplan som underlag för Regeringens och kommunens beslut om projektet skall gå vidare eller ej.

Ett stort engagemang

Under informationsmötena deltog människor med olika erfarenheter och olika uppfattningar om kärnkraft. En del såg möjligheter för kommunen genom nya arbetstillfällen, investeringar och en stärkt lokal utveckling likt man sett i svenska kärnkraftskommuner sedan 1970-talet. Andra uttryckte oro kring säkerhet, naturmiljö, fastighetsvärden, beredskap och hur en etablering kan påverka Valdemarsviks identitet.

Att frågorna skiljer sig åt är naturligt. En etablering av kärnkraft är en av de största industriella investeringar som kan bli aktuell i en kommun och väcker därför många perspektiv. Det viktiga är inte att alla tycker lika, utan att frågor får ställas, att fakta redovisas öppet och att beslutsprocessen sker på ett transparent sätt.

Vi vill därför rikta ett varmt tack till alla som deltagit under våren. Synpunkterna har varit värdefulla och kommer att vara en viktig del av det fortsatta arbetet.

Vad händer just nu?

Sedan ansökan om tidig lämplighetsbedömning lämnades till regeringen i mars har arbetet fortsatt inom Regeringskansliet tillsammans med berörda myndigheter. Till skillnad från den första fasen, där Kärnfull Next (som numera ägs av Studsvik AB) genomförde egna platsutredningar och tog fram ansökan, leds nu processen i huvudsak av ansvariga myndigheter.

Under sommaren förbereder Länsstyrelsen i Östergötlands län nästa steg i processen vilket är att ta fram en anläggningsplan. Efter sommaren planeras ett avgränsningssamråd, vilket är ett formellt moment enligt miljöbalken.

Det innebär att projektet nu går från en inledande bedömning av platsens lämplighet till att successivt definiera vilka frågor som behöver analyseras mer ingående innan några framtida beslut kan fattas.

Vad är ett avgränsningssamråd?

Begreppet kan låta tekniskt, men syftet är enkelt. Innan en miljökonsekvensbeskrivning kan tas fram behöver myndigheterna avgöra vilka frågor som faktiskt behöver utredas. Alla större etableringar påverkar sin omgivning på olika sätt och omfattningen av kommande utredningar ska anpassas efter platsens förutsättningar.

Vid avgränsningssamrådet ges myndigheter, kommunen, organisationer, sakägare och allmänhet möjlighet att lämna synpunkter på vilka frågor som bör belysas. Det kan exempelvis handla om naturvärden, vattenmiljö, kulturmiljö, landskapsbild, transporter, buller, beredskap, infrastruktur eller andra lokala förhållanden.

Resultatet blir en gemensam grund för det fortsatta arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen.

Ingen har ännu fattat beslut om en etablering

Det är viktigt att understryka att avgränsningssamrådet inte innebär att någon beslutat att kärnkraft ska byggas i Målma. Tvärtom är syftet med processen att steg för steg pröva om projektet över huvud taget kan uppfylla de krav som svensk lagstiftning ställer.

Om utredningarna visar att kraven inte kan uppfyllas kommer projektet inte att kunna genomföras. Detta gäller exempelvis

transporter genom tätort under byggske, påverkan på Valdemarsviken och kulturlandskap. Det finns därför flera framtida beslutspunkter innan en eventuell etablering skulle kunna bli verklighet.

Den svenska tillståndsprocessen är omfattande och involverar flera myndigheter, däribland Länsstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Mark- och miljödomstolen och regeringen. Kommunen har dessutom en central roll genom det kommunala vetot samt genom det kommunala planmonopolet via detaljplan, bygglov, marklov och exploateringsavtal.

Hittar projektbolag och kommun inte en framkomlig väg att fördela de kostnader som inte är direkt kopplade till anläggningen, faller projektet i det att det saknas förutsättningar att genomföra det. Det går inte att ge en detaljerad bild av dessa kostnader idag, då det till stor del beror av de villkor och krav som ställs i det fortsatta arbetet med tillstånd.

I slutändan måste dock kommunen och projektbolaget se vinsterna med projektet, annars faller det. Därför är det viktigt med en fortsatt dialog med kommunen om kostnader och fördelning av dessa i takt med att förutsättningarna blir tydligare under tillståndsprocessen.

Ett långsiktigt arbete

Utvecklingen av ny kärnkraft är ett av de mest omfattande industriella projekt som kan genomföras i Sverige. Därför präglas processen av noggranna utredningar, successiva beslut och återkommande möjligheter till insyn.

Under de kommande åren kommer frågor om miljö, teknik, säkerhet, elnätsanslutning, transporter, samhällspåverkan och beredskap att analyseras mer detaljerat än hittills. Varje steg granskas av ansvariga myndigheter innan processen kan gå vidare.

Kärnfull Next och Studsvik ansvarar för att ta fram de underlag och eventuella kompletteringar som myndigheterna efterfrågar, medan själva prövningen sker av oberoende myndigheter enligt svensk lag.

Dialogen fortsätter

Vi vet att projektet väcker både förhoppningar och frågor. Det kommer sannolikt att fortsätta göra det under lång tid framöver. Vår ambition är därför densamma som tidigare – att löpande informera om hur processen utvecklas, redovisa nya underlag när de blir offentliga och skapa möjligheter till dialog när nya skeden inleds.

Vi ser fram emot att fortsätta samtalet med invånare, näringsliv, föreningar och andra som vill följa projektets utveckling.

Projektet i Målma befinner sig fortfarande i ett tidigt skede. Samtidigt markerar höstens myndighetsledda samråd att processen nu går vidare från de inledande platsstudierna till nästa steg i den formella prövningen.

Det kommunala vetot

Ett nej till att fortsatt utreda förutsättningarna för en kärnteknisk anläggning i Valdemarsvik i detta läge stoppar planerna och de möjligheter de kan ge kommunen i form av sysselsättning och intäkter.

Vår förhoppning är att kommunen inväntar de utredningar och underlag som tas fram av länsstyrelsen och baserar sitt beslut gällandet det kommunala vetot på sakliga grunder.

Vi önskar er en fin sommar, och som alltid är ni varmt välkomna med frågor eller förslag till projektledare **Arvid Guthed** på arvid.guthed@knxt.se

Vill du veta mer?
Besök gärna
MalmaSMR.se